Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2026)0159

Bankovna unija – godišnje izvješće za 2025.

Rezolucija Europskog parlamenta od 30. travnja 2026. o bankovnoj uniji – godišnje izvješće za 2025. (2025/2136(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 8. svibnja 2025. o bankovnoj uniji – godišnje izvješće za 2024.[1],

– uzimajući u obzir mjere koje je Komisija poduzela na temelju Rezolucije Parlamenta od 8. svibnja 2025. o bankovnoj uniji – godišnje izvješće za 2024.,

– uzimajući u obzir dokument koji je Europska središnja banka (ESB) objavila pod naslovom „Feedback on the EuropeanParliament's resolution on Banking Union – annual report 2024" (Povratne informacije o Rezoluciji Europskog parlamenta o bankovnoj uniji – godišnje izvješće za 2024.),

– uzimajući u obzir Godišnje izvješće ESB-a o nadzornim aktivnostima iz 2024., objavljeno 28. travnja 2025.,

– uzimajući u obzir Godišnje izvješće Jedinstvenog sanacijskog odbora za 2024., objavljeno 26. lipnja 2025.,

[1] Usvojeni tekstovi, P10_TA(2025)0105.

– uzimajući u obzir donošenje Direktive o sprečavanju pranja novca[2] i Uredbe o sprečavanju pranja novca[3] te osnivanje Tijela za sprečavanje pranja novca[4],

– uzimajući u obzir provedbu standarda Basel III, odnosno donošenje izmjena Direktive o kapitalnim zahtjevima[5] i Uredbe o kapitalnim zahtjevima[6],

– uzimajući u obzir donošenje Delegirane uredbe Komisije (EU) 2024/2795 od 24. srpnja 2024. o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu datuma primjene kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik[7],

– uzimajući u obzir svoje stajalište u prvom čitanju od 24. travnja 2024. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) br. 806/2014 u pogledu mjera rane intervencije, uvjeta za sanaciju i financiranja sanacijskih mjera[8],

---

2 Direktiva (EU) 2024/1640 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 2024. o mehanizmima koje države članice trebaju uspostaviti radi sprečavanja korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, o izmjeni Direktive (EU) 2019/1937 te izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive (EU) 2015/849 (SL L, 2024/1640, 19.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1640/oj).

3 Uredba (EU) 2024/1624 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 2024. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma (SL L, 2024/1624, 19.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1624/oj).

4 Uredba (EU) 2024/1620 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 2024. o osnivanju Tijela za sprečavanje pranja novca i borbu protiv financiranja terorizma i izmjeni uredaba (EU) br. 1093/2010, (EU) br. 1094/2010 i (EU) br. 1095/2010 (SL L, 2024/1620, 19.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1620/oj).

5 Direktiva (EU) 2024/1619 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 2024. o izmjeni Direktive 2013/36/EU u pogledu nadzornih ovlasti, sankcija, podružnica iz trećih zemalja i okolišnih, socijalnih i upravljačkih rizika (SL L, 2024/1619, 19.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1619/oj).

6 Uredba (EU) 2024/1623 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 2024. o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 u pogledu zahtjeva za kreditni rizik, rizik prilagodbe kreditnom vrednovanju, operativni rizik, tržišni rizik i minimalnu donju granicu (SL L, 2024/1623, 19.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1623/oj).

7 SL L, 2024/2795, 31.10.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/2795/oj.

8 SL C, C/2025/3752, 17.9.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3752/oj.

– uzimajući u obzir svoje stajalište u prvom čitanju od 24. travnja 2024. o Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2014/59/EU u pogledu mjera rane intervencije, uvjeta za sanaciju i financiranja mjera sanacije[9],

– uzimajući u obzir svoje stajalište u prvom čitanju od 24. travnja 2024. o Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2014/49/EU u pogledu opsega zaštite depozita, korištenja sredstava sustava osiguranja depozita, prekogranične suradnje i transparentnosti[10],

– uzimajući u obzir izvješće svojeg Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku od 23. travnja 2024. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) br. 806/2014 radi uspostave Europskog sustava osiguranja depozita (EDIS),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije naslovljenu „Unija za štednju i ulaganja – Strategija za povećanje bogatstva građana i gospodarske konkurentnosti EU-a” (COM(2025)0124),

– uzimajući u obzir izvješće Enrica Lette od 10. travnja 2024. naslovljeno „Mnogo više od tržišta – Brzina, sigurnost, solidarnost: osnaživanje jedinstvenog tržišta za ostvarivanje održive budućnosti i blagostanja za sve građane EU-a” ,

– uzimajući u obzir izvješće Marija Draghija od 9. rujna 2024. naslovljeno „Budućnost europske konkurentnosti”,

– uzimajući u obzir izjavu Euroskupine od 11. ožujka 2024. o budućnosti unije tržišta kapitala, izjavu Euroskupine od 16. lipnja 2022. o budućnosti bankovne unije i daljnje izjave Euroskupine s tim u vezi od 28. travnja 2023.,

– uzimajući u obzir publikacije Bazelskog odbora za nadzor banaka naslovljene „Disclosure of cryptoasset exposures” (Objava izloženosti prema kriptoimovini) i „Cryptoasset standard amendments” (Standardne izmjene kriptoimovine), objavljene 17. srpnja 2024.,

– uzimajući u obzir publikaciju Bazelskog odbora za nadzor banaka objavljenu 25. travnja 2024. pod naslovom „Temeljna načela djelotvornog nadzora banaka”,

– uzimajući u obzir ESB-ov pregled financijske stabilnosti od 17. studenoga 2025.,

---

9 SL C, C/2025/3753, 17.9.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3753/oj.

10 SL C, C/2025/3754, 17.9.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3754/oj.

– uzimajući u obzir publikaciju Odbora za financijsku stabilnost od 9. studenoga 2015. naslovljenu „Principles on Loss-absorbing and Recapitalisation Capacity of G-SIBs in Resolution” (Načela u pogledu kapaciteta za pokrivanje gubitaka i dokapitalizaciju globalnih sistemski važnih banaka u sanaciji),

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za financijsku stabilnost od 10. listopada 2023. naslovljeno „2023 Bank Failures – Preliminary lessons learnt for resolution” (Propast banaka 2023. – preliminarne pouke za sanaciju),

– uzimajući u obzir nadzorne prioritete jedinstvenog nadzornog mehanizma za razdoblje 2025. – 2027.,

– uzimajući u obzir Polugodišnje izvješće Jedinstvenog sanacijskog odbora podneseno Euroskupini iz studenoga 2025.,

– uzimajući u obzir izvješće Bazelskog odbora za nadzor banaka od 10. srpnja 2025. naslovljeno „Banks interconnections with non-bank financial intermediaries” (Interkonekcije banaka s nebankarskim financijskim posrednicima),

– uzimajući u obzir ishod ispitivanja transparentnosti za 2025. koje je na razini EU-a provelo Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo iz prosinca 2025.,

– uzimajući u obzir tematsko izvješće 12/23 Europskog revizorskog suda od 12. svibnja 2023. naslovljeno „Nadzor koji EU provodi nad kreditnim rizikom banaka – ESB je pojačao svoje napore, ali potrebno je učiniti više kako bi se dobilo veće jamstvo da su upravljanje kreditnim rizikom i njegovo pokriće primjereni”,

– uzimajući u obzir izjave Claudije Buch, predsjednice Nadzornog odbora ESB-a, na saslušanjima pred parlamentarnim Odborom za ekonomsku i monetarnu politiku održanima 27. ožujka 2025., 15. srpnja 2025. i 5. studenoga 2025.,

– uzimajući u obzir izjave Dominiquea Laboureixa, predsjednika Jedinstvenog sanacijskog odbora, na saslušanjima pred parlamentarnim Odborom za ekonomsku i monetarnu politiku održanima 3. ožujka 2025., 15. srpnja 2025. i 5. studenoga 2025.,

– uzimajući u obzir izvješća Europskog nadzornog tijela za bankarstvo o procjeni rizika iz lipnja 2025.,

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. ožujka 2019. o rodnoj ravnoteži u imenovanjima u području ekonomske i monetarne politike EU-a[11],

---

11 SL C 23, 21.1.2021., str. 105.

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. ožujka 2021. o jačanju međunarodne uloge eura[12],

– uzimajući u obzir članak 55. Poslovnika,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku (A10-0079/2026),

A. budući da je cilj bankovne unije zaštititi stabilnost banaka, a time i financijski sustav, izbjegavati sanacije javnim sredstvima koje financiraju porezni obveznici, ojačati otpornost, omogućiti urednu sanaciju, smanjiti fragmentaciju tržišta, poboljšati zaštitu deponenata i povećati konkurentnost, prekograničnu aktivnost i pristup financiranju, čime bi se smanjili troškovi za klijente banaka; budući da su bankarske usluge važne građanima i poduzećima; budući da su bankovno okruženje EU-a i njegove razne bankarske strukture raznoliki; budući da rizik u pogledu institucija koje su „prevelike da bi propale” nije u potpunosti uzet u obzir;

B. budući da je cilj bankovne unije osigurati da su banke stabilne kako bi se mogle oduprijeti budućim financijskim krizama; budući da se neodržive banke saniraju novcem poreznih obveznika uz minimalan učinak na realnu ekonomiju te se fragmentacija tržišta smanjuje usklađenim pravilima za financijski sektor;

C. budući da je snažan i diversificiran bankarski sektor ključan za ostvarivanje gospodarskog rasta, financiranje malih i srednjih poduzeća (MSP-ova) i start-up poduzeća te osiguravanje prijelaza na zeleno i digitalno gospodarstvo;

D. budući da bankovna unija, koja se sastoji od jedinstvenog nadzornog mehanizma i jedinstvenog sanacijskog mehanizma (SRM), usklađuje nadzor s upravljanjem krizama i osigurava visoku razinu zaštite depozita, no i dalje je nepotpuna bez EDIS-a;

E. budući da bi dovršena bankovna unija bila pozitivan element za građane i gospodarstvo Unije te pružila osnovu za stabilniji bankarski sustav, smanjenje sistemskog rizika, poboljšano tržišno natjecanje, bolji izbor za potrošače, veće mogućnosti za prekogranično bankarstvo i pristup maloprodajnim financijskim uslugama, veća gospodarska ulaganja, bolji pristup financiranju za kućanstva i poduzeća te manje troškove za klijente banaka;

F. budući da su nebankarski financijski posrednici (nebankarske financijske institucije ili „banke u sjeni”) izvan strukture bankovne unije zbog čega je bankarski sektor EU-a osjetljiv na rizike;

G. naglašava da je financijska stabilnost preduvjet za učinkovitu monetarnu politiku i otporan financijski sustav; budući da je EU već

---

12 SL C 494, 8.12.2021., str. 118.

dogovorio provedbu okvira Basel III i da bi trebao provesti standarde Basel III, uzimajući pritom u obzir konkurentnost bankarskog sektora EU-a, kao i međunarodna kretanja;

H. budući da ruska agresija na Ukrajinu te njezine gospodarske i društvene posljedice imaju i imat će izravan i neizravan učinak na bankarski sektor EU-a; budući da banke EU-a imaju ključnu ulogu u osiguranju aktualne provedbe i poštovanja sankcija koje je EU nametnuo Rusiji kao odgovor na invaziju;

I. budući da je jedan od ključnih ciljeva bankovne unije taj da porezni obveznici ne bi trebali snositi trošak korektivnih mjera u slučaju propasti banke;

J. budući da klimatske promjene, uništavanje okoliša i prijelaz na niskougljično gospodarstvo mogu predstavljati rizike za financijsku stabilnost te su čimbenici koji se mogu uzeti u obzir pri procjeni rizika za banke;

K. budući da bi digitalni euro poboljšao učinkovitost plaćanja, otpornost, financijsku uključenost, inovacije, povjerenje javnosti i međunarodnu ulogu eura u EU-u;

L. budući da su banke u EU-u od 2022. zabilježile rekordnu dobit zbog odgođenog učinka pooštravanja monetarne politike; budući da je nekoliko država članica uvelo privremene bankovne pristojbe kako bi se osigurao pravedan doprinos uz istodobno očuvanje stabilnosti i socijalne kohezije;

M. budući da se Komisija u svojoj Komunikaciji o Uniji za štednju i ulaganja iz ožujka 2025. obvezuje poduzeti „odlučne mjere za daljnji razvoj bankovne unije, što uključuje utvrđivanje daljnjih koraka za europski sustav osiguranja depozita”, ali od tada još nije podnijela nijedan prijedlog povezan s dovršetkom bankovne unije;

N. budući da su banke temeljni stup našeg gospodarstva, a bankovni sektor jedan od strateški najvažnijih sektora; budući da su stabilnost, otpornost i konkurentnost ključne kako bi se financijski sustav mogao prilagoditi globalnim izazovima, poticati inovacije i učinkovito zadovoljiti potrebe poduzeća i građana;

O. budući da se tokeni e-novca sve više upotrebljavaju i postaju sve povezaniji s bankama u bankovnoj uniji;

Opće napomene

1. pozdravlja napredak ostvaren u pogledu jedinstvenog nadzornog mehanizma i jedinstvenog sanacijskog mehanizma tijekom proteklog desetljeća; poziva na potpun i brz dovršetak bankovne unije, uključujući kontinuirani rad na uspostavi njezina trećeg stupa, na EDIS-u, te na mjere za produbljivanje integracije tržišta i olakšavanje

učinkovitog protoka kapitala i likvidnosti unutar bankarskih grupa; naglašava da bankovna unija mora podupirati uključiviji, konkurentniji i održiviji financijski sustav usklađen sa socijalnom kohezijom i usporednom tranzicijom;

2. poziva Komisiju da kao prioritet postavi dovršetak bankovne unije i unije za štednju i ulaganja; ističe njihovu važnost za građane, MSP-ove i realno gospodarstvo jer doprinose otpornosti, održivom blagostanju, kvalitetnim radnim mjestima i financijskoj stabilnosti; ističe da bi integriranija bankovna unija podržavala rast i konkurentnost europskih banaka; ističe potrebu za snažnim i čvrstim okvirom koji se temelji na jasnim pravilima i obvezama te kojim se sprječava rizik od masovnog povlačenja sredstava iz banaka, povećava financijska stabilnost i konkurentnost te jača bankarski sektor EU-a; naglašava da će dovršetak unije tržišta kapitala, zajedno s razvojem bankovne unije, pomoći u postizanju boljih uvjeta za financiranje europskog gospodarstva, i za kućanstva i za poduzeća koja se i dalje uvelike oslanjaju na bankovne kredite, u poticanju ulaganja i otvaranja radnih mjesta, uz doprinos otpornosti europskog gospodarstva;

3. naglašava činjenicu da se kamatne stope koje se nude kućanstvima i MSP-ovima izrazito razlikuju po državama članicama; potiče Komisiju da razmotri mjere kojima bi se osigurao bolji pristup financiranju svim građanima i poduzećima, posebno u slučaju MSP-ova kojima je prijeko potreban kapital po poštenim i konkurentnim stopama;

4. naglašava ulogu bankarskog sektora u financiranju usporedne tranzicije; ističe napore pojednostavljenja unutar okvira EU-a za održivo financiranje kako bi se osigurala usklađenost, smanjila udvostručavanja i ujednačile obveze u okviru pravila o bankarstvu, objavljivanju informacija i upravljanju rizicima; skreće pozornost na preporuku Europskog nadzornog tijela za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje da se uspostave viši kapitalni zahtjevi za neupotrebljivu imovinu;

5. žali zbog preostalih prepreka prekograničnim uslugama bankarskog poslovanja sa stanovništvom; naglašava potencijal koji integrirana bankovna unija ima za poboljšanje tržišnog natjecanja i izbora potrošača u području bankarskog poslovanja sa stanovništvom, među ostalim preko boljih mogućnosti za pružanje prekograničnih usluga bankarskog poslovanja sa stanovništvom;

6. prima na znanje napredak postignut u pregovorima o digitalnom euru na internetu i bez interneta; pozdravlja potencijal digitalnog eura za nadopunjavanje i očuvanje gotovine uz istodobno jačanje financijske suverenosti i autonomije EU-a i doprinošenje financijskoj uključivosti; pozdravlja dovršetak općeg pristupa Vijeća o digitalnom euru u prosincu 2025. i smatra nužnim da Parlament što prije dovrši svoje stajalište;

7. smatra da je napredak u pogledu rodne neravnoteže u financijskim institucijama, posebno u rukovodstvu, ograničen; naglašava da raznoliko vodstvo i bolji pristup financiranju za poduzeća[13] pod vodstvom žena poboljšavaju upravljanje, inovacije i ekonomske rezultate; poziva financijske institucije, dionike, Komisiju i države članice da donesu učinkovite strategije za raznolikost, prate rodne razlike i uključe rodnu ravnopravnost u nadzorne i investicijske okvire kako bi se osigurao uključiv pristup kapitalu u cijelom EU-u; podsjeća na stajalište Parlamenta da se poštuju rodno uravnoteženi uži popisi kandidata za buduće kandidate i da im se daje prednost; naglašava važnost osiguranja rodne ravnoteže na svim upravljačkim razinama u institucijama i tijelima EU-a koji su odgovorni za bankovnu uniju;

8. napominje da su se nakon povećanja kamatnih stopa ESB-a profitabilnost i otpornost banaka u EU-u znatno poboljšale[14] te su ostale visoke 2025.; naglašava da se tom profitabilnošću i otpornošću mogu poduprijeti ključna ulaganja u gospodarstvo EU-a i financiranje kućanstava i poduzeća, posebno MSP-ova i start-up poduzeća, kao i mladih stručnjaka; naglašava važnost malih banaka u podupiranju MSP-ova i lokalnih gospodarstava te poziva Komisiju da osigura da svaka uredba ostane osjetljiva na rizik; naglašava da kreditne institucije koje primaju državnu potporu moraju djelovati unutar razboritih parametara u pogledu dividendi, otkupa i varijabilnih primitaka;

9. naglašava da pravilno funkcioniranje i vjerodostojnost bankovne unije također ovise o potpunom poštovanju i učinkovitoj provedbi prava EU-a o zaštiti potrošača u bankarskom sektoru; ističe činjenicu da se kreditne institucije moraju suzdržati od primjene nepoštenih ugovornih uvjeta i poslovnih praksi, posebno u hipotekarnom i maloprodajnom kreditiranju; ističe činjenicu da potrošači, uključujući zajmoprimce, moraju imati koristi od učinkovite zaštite, pravne sigurnosti i pristupa učinkovitoj pravnoj zaštiti; u tom pogledu poziva države članice i nadležna tijela da osiguraju snažne mjere nadzora i provedbe u slučajevima kršenja; nadalje naglašava važnost osiguravanja odgovarajuće zaštite primarnog boravišta, posebno u slučaju ranjivih kućanstava, pri čemu je potrebno uzeti u obzir veličinu nekretnine i jesu li zajmoprimci već otplatili znatan dio svojeg zajma, kao što je 50 % početnog zajma;

10. prima na znanje ulogu AMLA-e u jačanju borbe EU-a protiv pranja novca i financiranja terorizma; poziva na dosljednu provedbu, pojačanu suradnju, razmjenu informacija i koordiniranu provedbu u cijelom EU-u; naglašava potrebu za učinkovitom suradnjom između

---

13 Europski institut za ravnopravnost spolova, Gender in entrepreneurship (Rod u poduzetništvu), 2017., str. 5.

14 Maneely, M./Ratnovski, L., Bank Profits and Bank Taxes in the EU, IMF, srpanj 2024.

AMLA-e i europskih nadzornih tijela i bonitetnih tijela; ističe potrebu da se AMLA u svojem nadzornom i regulatornom radu pridržava načela proporcionalnosti i koordinacije;

11. ističe činjenicu da je pouzdano, proporcionalno, dosljedno i pravodobno financijsko izvješćivanje ključno za nadzor i stabilnost; naglašava važnost pravne sigurnosti, predvidljivosti i stabilnosti za bankarski sektor i da se pojednostavnjenjem ne smiju oslabiti bonitetni standardi, otpornost, standardi zaštite potrošača i standardi stabilnosti; u tom pogledu ističe potrebu za daljnjim mjerama kojima se promiču digitalizacija i pojednostavnjenje uz istodobno održavanje tih standarda; poziva na uravnotežen i integriraniji pristup, uključujući centraliziran podatkovni centar, izgrađen na standardiziranim definicijama, zajednički rječnik podataka i repozitorij zahtjeva kako bi se smanjili nepotrebna složenost među tijelima i udvostručavanje te poboljšala kvaliteta podataka, uz istodobno očuvanje otpornosti okvira bankovne unije;

12. potvrđuje institucionalni i regulatorni napredak zahvaljujući kojem je ojačana otpornost banaka europodručja; napominje da i dalje postoje značajne prepreke za oslobađanje punog potencijala jedinstvenog tržišta EU-a za financijske usluge; poziva Komisiju, države članice i tijela EU-a da usklade ambicije s konkretnim koracima za dovršetak unije za štednju i ulaganja i jedinstvenog tržišta, čime bi se potaknuli pojednostavnjenje i konkurentnost; poziva Komisiju da u svojem izvješću o konkurentnosti bankarskog sektora EU-a za 2026. predloži smislene mjere usmjerene na povećanje konkurentnosti banaka EU-a, uz istodobnu zaštitu ključne uloge banaka u financiranju ulaganja potrebnih za provedbu zelene i digitalne tranzicije Unije;

13. naglašava da bi, s obzirom na aktualnu geopolitičku nesigurnost, potencijalno precijenjena tržišta dionica i nedavne slučajeve previranja u SAD-u nakon netransparentnog kreditiranja u nebankarskom (privatnom) sektoru, nadzorna tijela trebala zadržati perspektivu usmjerenu na budućnost i u dovoljnoj mjeri pratiti rizike te da bi banke trebale održavati odgovarajuće zaštitne slojeve kapitala i biti operativno otporne; u tom pogledu ističe potrebu za poboljšanjem nadzora i otpornosti nebankarskih financijskih posrednika; ističe da razborit nadzor danas može zaštititi porezne obveznike, deponente i realno gospodarstvo od budućih gubitaka;

Nadzor

14. napominje da je ukupni udio redovnog osnovnog kapitala (CET1) banaka u okviru jedinstvenog nadzornog mehanizma dosegnuo 16,12 % u drugom tromjesečju 2025., uz povrat na kapital (ROE) od 10,11 %, dok se udio neprihodonosnih kredita smanjio na 2,22 %,

dok krediti u 2. fazi iznose 9,59 %[15]; naglašava potrebu za praćenjem kreditnog rizika uz istodobno održavanje dostatnog kapitala i likvidnosti za otpornost bankarskog sektora; ističe da taj napredak u smanjenju rizika nije popraćen razmjernim napretkom u podjeli rizika;

15. ističe nepovoljne makroekonomske uvjete i geopolitičke poteškoće koji bi mogli dovesti do pogoršanja kvalitete imovine;

16. napominje da su banke sve izloženije nebankovnim financijskim posrednicima, što dovodi do širokog raspona rizika, od likvidnosti do rizika druge ugovorne strane, te poziva na sveobuhvatni europski nadzor sektora nebankovnih financijskih posrednika;; ističe činjenicu da su međunarodna i europska tijela u više navrata istaknula rizik koji proizlazi iz nebankarskog sektora, posebno zbog njegove povećane međusobne povezanosti s tradicionalnim bankarskim sektorom; potiče testiranja otpornosti na stres na razini cijelog sustava kako bi se procijenila otpornost ključnih tržišta; poziva Komisiju da istraži postoje li nedostaci u nadzornim alatima, uključujući likvidnost i sistemske rizike, te da po potrebi predloži mjere za očuvanje financijske stabilnosti;

17. pozdravlja dovršetak i provedbu okvira Basel III kojim će se ojačati otpornost u EU-u; primjećuje da druge jurisdikcije provode manje ambiciozan plan provedbe; ističe kontinuirani nedostatak jasnoće u pogledu provedbe standarda Basel III u nekim drugim jurisdikcijama; podsjeća da se u okviru jedinstvenog nadzornog mehanizma u više navrata ponavljalo da bi se provedbom tog preispitivanja ojačala otpornost banaka u EU-u i da se ne bi ugrozila njihova konkurentnost; poziva Komisiju da preispita odluke o istovjetnosti s jurisdikcijama koje ne provode te standarde;

18. prima na znanje publikaciju ESB-a[16] u kojoj se navodi da visoki kapitalni zahtjevi ne smanjuju konkurentnost banaka, već im osiguravaju otpornost i sposobnost financiranja gospodarstva tijekom cijelog ciklusa;

19. žali zbog sve većeg broja zatvaranja podružnica banaka, što utječe na ranjive i periferne zajednice; podsjeća na pravo građana na pristup osnovnim financijskim uslugama; ističe ulogu manjih banaka u pristupu uslugama za kućanstva i mala poduzeća; ističe da raznolikost bankarskih poslovnih modela povećava otpornost financijskog sustava; potvrđuje važnost digitalizacije i umjetne inteligencije u jačanju učinkovitosti bankarskog sektora; međutim, sa

---

15 ESB, „Nadzorni bankovni statistički podaci – drugo tromjesečje 2025.”

16 Behn, M. & Reghezza, A., „Capital requirements: a pillar or a burden for bank competitiveness?” (Kapitalni zahtjevi: potpora ili teret za konkurentnost banaka?), *serije povremenih publikacija ESB-a*, br. 376, Frankfurt 2025.

zabrinutošću napominje da je došlo do gubitaka radnih mjesta povezanih s umjetnom inteligencijom; poziva kreditne institucije da provedu politike prekvalifikacije i osiguraju ljudski nadzor u automatiziranim odlukama; naglašava potrebu za očuvanjem kvalitete radnih mjesta, poštenih uvjeta i pravednog pristupa bankarstvu;

20. prepoznaje posebne rizike koje predstavlja kriptoimovina, uz istodobno priznanje mogućnosti koje ona nudi, kao što su stabilne kriptovalute denominirane u eurima; poziva na dosljedan nadzor koji pogoduje inovacijama kako bi se osiguralo da inovacije služe javnosti; poziva tijela EU-a i nacionalna tijela da prate izloženost, odgovore na rizike, suzbiju špekulativno postupanje, bore se protiv financijskog kriminala i zaštite potrošače; ističe važnost globalnih standarda u tom polju;

21. poziva Komisiju, EBA-u i nacionalna nadležna tijela u okviru bankovne unije da osiguraju strogu, dosljednu i vjernu provedbu i izvršenje Uredbe o tržištima kriptoimovine[17] kao nužne dopune okviru Unije za financijsku stabilnost banaka;

22. prima na znanje nesigurnosti koje za banke u EU-u proizlaze iz višestrukog izdavanja stabilnih kriptovaluta u trećim zemljama; ističe potencijalnu regulatornu arbitražu među jurisdikcijama, koja bi mogla dovesti do općeg povlačenja depozita iz banaka u EU-u i imati učinke prelijevanja;

Sanacija

23. pozdravlja reformu upravljanja krizama i osiguranja depozita (CMDI) za dosljedno upravljanje krizama i osiguranje depozita, jačanje stabilnosti, zaštitu štednje i poreznih obveznika te osiguravanje bolje upotrebe javnog novca za sanaciju kada je to u javnom interesu, s jasnim regulatornim okvirom; naglašava da bi manje i srednje banke trebale biti fleksibilne, dok bi relevantna tijela trebala raspolagati učinkovitim alatima i mehanizmima donošenja odluka kako bi se osigurala otporna i društveno odgovorna bankovna unija, te kako bi im se omogućilo da učinkovito odgovore na propadanje banaka i pruže potrebne zaštite, uz potporu regulatornog okvira kojim se potiče razvoj banaka i doprinosi otpornoj i financijski stabilnoj bankovnoj uniji;

24. pozdravlja privremeni sporazum postignut 19. studenog 2025. između Parlamenta i Vijeća u vezi s Direktivom o usklađivanju određenih aspekata prava o nesolventnosti jer bi daljnje usklađivanje

---

17 Uredba (EU) 2023/1114 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 2023. o tržištima kriptoimovine i izmjeni uredaba (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 1095/2010 te direktiva 2013/36/EU i (EU) 2019/1937 (SL L 150, 9.6.2023., str. 40., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1114/oj).

zakona o nesolventnosti i postupaka restrukturiranja moglo potaknuti dovršetak bankovne unije;

25. naglašava da bi u slučaju propasti banaka dioničari, vjerovnici ili mehanizmi koje financira industrija trebali prvi snositi odgovornost, a javna sredstva trebala bi se koristiti samo kao krajnja mjera jer se mora izbjeći oslanjanje na novac poreznih obveznika za sanaciju banaka, u skladu s fiskalnom odgovornošću, socijalnom pravdom i tržišnom disciplinom; naglašava potrebu za kontinuiranim i učinkovitim nadzorom usklađenosti s bonitetnim pravilima i pravilima sanacije kojima se osigurava vjerodostojnost i učinkovita provedba instrumenata sanacije vlastitim sredstvima u slučaju propasti banaka;

26. podsjeća da je dovoljan minimalan zahtjev za regulatorni kapital i prihvatljive obveze nužan za vjerodostojan okvir za sanaciju i za osiguravanje da tijela imaju dovoljnu fleksibilnost za učinkovitu primjenu sanacijskih strategija u kriznoj situaciji;

27. podsjeća da banke moraju nastaviti pružati osnovne usluge tijekom sanacije; naglašava potrebu za jasnim i predvidljivim okvirom kojim se štite deponenti te posebno podupiru manji klijenti i poduzeća, uključujući MSP-ove;

28. pozdravlja Jedinstveni fond za sanaciju kao potpuno objedinjenu sigurnosnu mrežu koju financira industrija; ponavlja poziv na potpunu ratifikaciju sporazuma o izmjeni Ugovora o uspostavi Europskog stabilizacijskog mehanizma kako bi se ojačala vjerodostojnost, provedivost sanacije i otpornost europodručja; ističe cilj zaštite poreznih obveznika u slučaju sanacije i ponavlja da se, osim dogovorenog zajedničkog zaštitnog mehanizma, za banke koje propadaju ne bi trebala upotrebljavati nikakva dodatna sredstva poreznih obveznika;

29. podsjeća da politika nultog pondera rizika za javni dug može predstavljati problem koji treba riješiti u skladu s međunarodnim standardima;

Osiguranje depozita

30. ponovno potvrđuje snažnu predanost daljnjem razvoju EDIS-a kao trećeg stupa bankovne unije; podsjeća da je prijedlog o EDIS-u iznesen 2015.; naglašava da je zajednički sustav zaštite depozita neophodan kako bi se osigurala jednaka zaštita deponenata u cijeloj Uniji, dodatno ojačala financijska stabilnost i značajno smanjile preostale veze između banaka i država; ističe da bi se u doprinosima EDIS-u trebao uzeti u obzir profil rizičnosti svakog sektora koji sudjeluje; također naglašava važnost osiguravanja potpune primjene postojećih pravila, čime se europskim bankama omogućuje učinkovito financiranje poduzeća u cijelom EU-u i povećanje konkurentnosti;

31. pozdravlja donošenje paketa mjera za CMDI kao pozitivan korak kojim se jačaju nacionalni sustavi osiguranja depozita, jača povjerenje u bankarski sektor i poboljšavaju operativni i pravni uvjeti za postupan i vjerodostojan prelazak na zajedničku zaštitu deponenata i poreznih obveznika na razini EU-a; podsjeća na stajalište Odbora Parlamenta za ekonomsku i monetarnu politiku iz 2024. o uspostavi EDIS-a; snažno potiče Vijeće da ubrza pregovore; potiče novog predsjednika Euroskupine da što prije nastavi s raspravama o toj temi;

°

° °

32. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, Europskoj središnjoj banci, Jedinstvenom sanacijskom odboru i Europskom nadzornom tijelu za bankarstvo.